

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.132/2020/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a Soósné dr. Tóth Zsuzsanna (cím) ügyvéd által képviselt kk. I.rendű felperes neve (cím) felperesnek - a Kövérné dr. Tóth Melinda (cím) ügyvéd által képviselt I.rendű alperes neve (cím) I. rendű alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében az Egri Törvényszék 12.P.20.091/2018/61. számú, 66. sorszám alatt kijavított és 69. sorszám alatt kiegészített ítélete ellen az alperes részéről 63. sorszám alatt előterjesztett és Pf. 4. sorszám alatt kiegészített fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, és az I. rendű alperest terhelő sérelemdíjat 150 000 (százötvenezer) forintra, a perköltséget 38 520 (harmincnyolcezer-ötszázhusz) forintra leszállítja, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy az állam visel 54 000 (ötvennégyezer) forint kereseti illetéket.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 41 062 (negyvenegyezer-hatvankét) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy 60 000 (hatvanezer) forint le nem rótt fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

- [1] A felperes 2016. szeptember 1-től járt az I. rendű alperesi óvodába.
- [2] 2017. április 26-án délelőtt 11:00 körül 2 óvodai csoport és 2 óvónő tartózkodott az óvoda belső udvarán, amikor a felperes egyik, másokat már korábban is többször bántalmazó csoporttársa megharapta a felperes jobb arcát, és megütötte a jobb oldali szemöldök feletti részt. Az akkor 3 éves felperes az arc zúzódását szenvedte el, amelynek nyomai mintegy 2 hétig voltak láthatóak, emellett átmenetileg lelki megrázkódtatás érte.
- [3] Az egyik óvónő közvetlenül az eset után képfelvételt készített a felperes sérüléseiről.
- [4] **Zs-né Ő. K.**, az I. rendű alperes intézményvezetője a káresemény napján baleseti jegyzőkönyvet állított ki, amelyben rögzítette, hogy „az egyik kisfiú váratlanul, minden előjel nélkül a beszoktatás kislányt megharapta az arcán, és megütötte, ütlegelni kezdte, és a jobb szemöldöke fölött is megsérült. Az óvodapedagógusok azonnal közbeléptek, és leszedték a támadó gyermeket a sértettéről.”
- [5] Szülei a káreseményt követően átírást kaptak a felperest a t-i **T. Ó. és B.-be**, ahová 2017. május 9-től járt.

- [6] A felperes a fizetési meghagyás kibocsátásával indult, az I. rendű alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban többször módosított kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes megsértette a testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a felügyelete alatt történt bántalmazás miatt testi sérülést szenvedett el, továbbá megsértette a képmáshoz fűződő személyiségi jogát azzal, hogy lefényképezte sérüléseit, emellett 900 000 Ft (a testi épség és egészséghez fűződő jog megsértése miatt 750 000 Ft, a képmáshoz fűződő jog megsértése miatt 150 000 Ft) sérelemdíj és annak 2017. április 26-tól a kifizetésig járó kamatai megfizetésére kérte kötelezni az I. rendű alperest. Hivatkozása szerint az I. rendű alperes mulasztása miatt szenvedte el a komoly lelki megterhelést is eredményező káreseményt.
- [7] A per során elállt az I. rendű alperes fenntartójaként perbevont **B. Község Önkormányzatával** mint II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetétől, amelyre tekintettel az elsőfokú bíróság megszüntette a pert a II. rendű alperes viszonylatában az 56. sorszámú végzéssel.
- [8] Az I. rendű alperes ellenkérelmében nem ellenezte, hogy a „bántalmazásra” vonatkozó kitétel nélkül megállapítsák a testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jog sérelmét, azt meghaladóan azonban kérte a kereset elutasítását, mivel magatartása nem volt felróható, a felperes pedig nem szenvedett el olyan mértékű károsodást, amelyért sérelemdíj illeti.
- [9] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével megállapította: az I. rendű alperes azzal, hogy alkalmazottai nem akadályozták meg, hogy 2017. április 26-án az óvoda udvarán az intézménybe járó egyik óvodás gyermek megharapja a kiskorú felperes arcának jobb oldalát, és megüsse őt arcának bal oldali szemöldöke fölött, megsértette a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogát. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 750 000 Ft sérelemdíjat, annak 2017. április 26. napjától számított törvényes kamatait és 300 000 Ft perköltséget. Ezt meghaladóan elutasította a keresetet.
- [10] Az ítélet indokolásában előre bocsájtotta, hogy a felperes a fizetési meghagyással szemben előterjesztett ellentmondást követően a Gödöllői Járásbíróságon és a Budapest Környéki Törvényszéken is előterjesztette előkészítő iratát, ezért azok áttételét követően a per 12.P.20.560/2017. számon is megindult az elsőfokú bíróságon; ez utóbbi eljárás azonban szünetelés folytán megszűnt.
- [11] Ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:10. §-ának (1), 2:42. §-ának (1) és (2) bekezdéseit, 2:43. §-ának a) és g) pontjait, 2:48. §-ának (1), 2:52. §-ának (1)-(3), 2:54. §-ának (2), továbbá 6:544. §-ának (1)-(3) bekezdéseit, Magyarország Alaptörvénye XVI. cikkének (1) bekezdését, a gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről rendelkező 1991. évi LXIV. törvény 1. részének I. cikkét, illetőleg a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásáról szóló 1997. évi XXXI. törvény 5. §-ának a) pontját.
- [12] Mivel a károkozó vétőképtelen volt, helyette gondozójaként az I. rendű alperes felel.
- [13] A testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jog megsértése körében a felperes törvényes képviselőinek nyilatkozata, az I. rendű alperes alkalmazottainak (**Zs. Gy-né, Zs-né Ó. K. és B. Gy-né**) tanúvallomásai, a 2017. április 28. napján kelt alperesi baleseti jegyzőkönyv, a felperesről készült orvosi lelet, továbbá az I. rendű alperesi csoportnapló bejegyzése alapján állapította meg, hogy a káresemény időpontjában az anyák napi műsor főpróbáját követően két óvadás csoporttal két

óvónő, **Sz-né B. L.** és **B. Gy-né** ment ki az udvarra, ahol a felperest egy társa megharapta és megütötte.

- [14] Ezt követően ismertette az I. rendű alperes szervezeti és működési szabályzatának a gyermekek felügyeletével és védelmével összefüggő egyes rendelkezéseit, továbbá **Sz-né B. L.** és **B. Gy-né** óvodapedagógusok munkaköri leírásának vonatkozó kitételeit, amelyek a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 62. §-a (1) bekezdésének g) pontjában foglalt rendelkezéssel összhangban írják elő az óvodapedagógusok részére a gyermekek testi épségnek megóvását, a gyermekek veszélyeztetettségét előidéző körülmények megszüntetését. Az I. rendű alperesnek továbbá jogszabályi kötelezettsége jelzéssel élni, ha észleli egy gyermek veszélyeztetettségét, bántalmazását, elhanyagoltságát, vagy bármilyen egyéb veszélyeztetettség körülményét észlel.
- [15] **Zs. Gy-né, B. Gy-né és Sz-né B. L.** tanúk vallomásai szerint egy gyermek tartózkodott a felperes mellett, ők maguk pedig nem látták a káresemény bekövetkezését, csak a felperes sérüléseit. Az elsőfokú bíróság e vallomások és a rendelkezésre álló okiratok alapján állapította meg, hogy a felperes sérüléseit a közelében álló csoporttársa okozta, akiről ugyanakkor **Zs-né Ó. K.** tanú úgy nyilatkozott, hogy nem volt agresszív, korábban nem tett ilyet. **P. I-né** családgondozó tanúvallomása és a felperest bántalmazó gyermek ügyében indult gyámhatósági eljárás során keletkezett iratok alapján azonban megállapítható, a felperes e csoporttársa gyermekvédelmi intézkedés alatt állt, nagyszülei fogadták családba és nevelték. A Heves Megyei Kormányhivatal Hatvani Járási Hivatalának Gyámügyi és Igazságügyi Osztály előtt a felperest bántalmazó gyermekkel szemben 2017. június 8-án indult **HE-5/GYAM/..9/2017.** számú védelembé vételi eljárás iratai között található szakértői vélemény szerint a sérelmet okozó gyermek átlag alatti értelmi képességekkel rendelkezik, és magatartási nehézségekkel küzd. Az I. rendű alperes óvodavezetőjének (**Zs-né Ó. K.**) 2017. június 19. napján kelt, a gyámhivatal részére írt tájékoztatása szerint az érintett óvodásra jellemző a kisebb lányokkal szembeni furcsa viselkedés, agresszív támadás, továbbá gyakran verekszik társaival. **Zs-né Ó. K.** a gyámügyi eljárás során a perben vallomásától eltérően arról számolt be a 2017. június 21-i meghallgatása során, hogy a sérülést okozó gyermek korábban is hasonlóan viselkedett, néhány kislánnyal hasonló konfliktusba keveredett, ezek nem voltak súlyosak, néhány alkalommal mást is megharapott. **P. I-né** családsegítő pedig a védelembé vételi eljárás során kiállított „Esetfelvételi lap - Környezettanulmányban” azt rögzítette, hogy az alperes vezetője telefonon jelezte, hogy a sérülést okozó óvodásnak gyakran vannak agresszív megnyilvánulásai, a nála kisebb, beszélni nem tudó kislányokat szokta bántalmazni. A gyámhivatal végül a 2017. július 14. napján jogerőre emelkedett határozatával elrendelte a sérülést okozó gyermek védelembé vételét, amelyet utóbb, a **HE-5/GYAM/..0-7/2018.** számú határozatában felülvizsgált, és a védelembé vételt megszüntetette.
- [16] Az I. rendű alperes pedig e gyámügyi eljárást megelőzően nem élt jelzéssel a gyermekjóléti szervek irányában, és a bántalmazó gyermek gyámjának sem jelezte írásban a gyermek agresszív viselkedését.
- [17] A felperes sérülését okozó óvodatárs tehát a káreseményt követő hónapokban - szakértői véleménnyel igazolható módon - magatartászavarral küzdött, de a sérülés bekövetkezését megelőzően is több alkalommal tanúsított agresszív magatartást, lépett fel a csoporttársai ellen erőszakosan, ezért fokozottabb figyelmet, az óvodapedagógusok részéről nagyobb odafigyelést igényelt, azonban az I. rendű alperes nem tett semmilyen intézkedést, amely mulasztása miatt felróhatóság terheli a kiskorú gyermek károkozásáért, egyben megsértette a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogát.

- [18] Nem találta ugyanakkor megalapozottnak a képmáshoz való jog megsértésére alapított keresetet, mivel a felvételt készítő I. rendű alperesi alkalmazott magatartása nem tudható be az alperesnek.
- [19] A sérelemdíj összegének meghatározásánál figyelembe vette, hogy a sérelemdíj egyrészt a személyiségi jogok megsértésnek vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációja, másrészt magánjogi jellegű büntetés, ugyanakkor a jogsértés megállapítása esetén nem szükséges, hogy a felperes az őt ért hátrányt bizonyítsa. Az összecszerűség meghatározásánál tekintettel volt arra, hogy a jogsértés egyszeri, gondatlan magatartás volt, ugyanakkor a tényleges bántalmazó vétőképtelen, így szándékos vagy gondatlan elkövetés mint felróható magatartás nem állapítható meg, helyette azonban az alperes mint gondozó felelősséggel tartozik. A felperes törvényes képviselőinek nyilatkozatai, **P. I-né** tanúvallomása és a rendelkezésre álló okiratok alapján megállapította, hogy a károkozó magatartás a felperes életvitelében és magatartásban, továbbá tágabb értelemben vett környezetében, családtagjai életvitelében negatív változásokat idézett elő. A felperes a sérülést követően visszahúzódóvá vált, szorongott, az új óvodája által 2019. április 2-án készített jellemzés szerint csendes volt, félénk, a hozzátartozói által előadottak szerint pedig a káreseményt követően álmából több alkalommal felriadt, sírt, azaz a káresemény lelki megrázkódtatást és pszichés megterhelést is jelentett. A káreseményt követően másik óvodába került, családja másik településre költözött, azaz a jogsértés mind anyagilag, mind lelkileg megterhelte a felperes családi környezetét. Mindezek kompenzálására a kért 750 000 Ft összegű sérelemdíjat és kamatát találta alkalmasnak, míg a képmáshoz való jog megsértése kapcsán előterjesztett kereseti kérelmeket elutasította.
- [20] Az ítéletben rögzítettek szerint az elsőfokú bíróság személyes költségmentességet engedélyezett a felperes részére, az I. rendű alperes pedig személyes illetékmentes, ezért az állam viseli a feljegyzett kereseti illetéket a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 14. §-a alapján.
- [21] A felek bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján számított jogi képviselői munkadíjból álló perköltségét egymásba beszámította a pernyertesség és a pervesztesség arányában a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 81. §-ának (1) bekezdése alapján, és a különbözetként jelentkező 300 000 Ft perköltség megfizetésére kötelezte a nagyobb részben pervesztes I. rendű alperest.
- [22] Az I. rendű alperes fellebbezett az ítélet ellen. Kiegészített fellebbezésében egyrészt az „és megüsse őt arcának bal oldala, szemöldöke fölött” mondatrész, másrészt a sérelemdíjra történő kötelezésének mellőzésével, ez utóbbi vonatkozásában másodlagosan a marasztalás leszállításával kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, illetőleg a felperes perköltségben történő marasztalását. Nem vitatva, hogy a felperest sérülés érte, az óvónők és a dajka tanúvallomása szerint nem látták a bal oldali szemöldök fölött halványkék sérülést, bár ennek az lehetett az oka, hogy a felperes sapkában volt. A tanúk vallomása alapján az elsőfokú bíróság meggyőződhetett róla, hogy az alperes alkalmazottai nem tanúsítottak felróható magatartást: e vonatkozásban részletesen idézte a tanúk vallomásait is, amely alapján megállapítható, hogy senki sem látta az esetet, ezért csak feltételezték, hogy a felperes mellett játszó másik gyermek lehetett, aki megharapta őt, azt azonban csak feltételezték, mivel senki nem látta, hogy a szemöldök feletti sérülést az okozhatta, hogy a felperes beütötte a fejét a csúszdába. Az elsőfokú bíróság meghallgatta a felperes szüleit és nagyszülőjét is, azonban nem vette figyelembe, hogy nem tudtak objektíven nyilatkozni, a felperes sérüléseinek időtartamát eltúlozták, arról számoltak be, hogy a felperes éjjel felriad, fél az idegenektől. A felperest meglátogató családgondozó látogatásakor pedig éppen a nagyszülő

mondogatta a kislánynak, hogy mutassa meg, hol bántotta a másik gyerek. A felperes közeli hozzátartozói továbbá vérző, fertőzésveszélyes sebről tettek említést, továbbá állították azt is, hogy az engedélyezett létszám nem volt betöltve az alperesnél, amelyeket az alperes az elsőfokú eljárás során cáfolt. A 2017. április 26-i káreseményt követően 2017. május 9-én került a felperes a t-i óvodába, azaz 12 nap telt el, a felperes szülei azt állították, hogy a harapás két hétig volt látható, így ha valóban 14 nap alatt gyógyult a sérülés, az a t-i óvodában már alig volt látható, mint ahogy a sérülés is bármiféle maradvány nélkül begyógyult. A t-i óvodától beszerzett összefoglaló jellemzés és havi jellemzések nem tartalmaznak olyan adatot, hogy a felperesen sérülés lett volna látható, vagy bármilyen lelki eredetű hátrány érte volna. Annak pedig, hogy a felperes a költözés után rosszul aludt, oka lehetett a környezetváltozás, vagy akár a testvérének születése, annak az óvodai pedagógiai jellemzésnek pedig, hogy a felperes nagyon csendes, keveset beszél, félénk, szintén oka lehetett az új környezet, továbbá, hogy a felperes akkor még csak 3 éves és 3 hónapos volt. A fellebbezésben megismételte, hogy a gyermekek életkorából adódóan az ilyen konfliktusok kivédhetetlenek, ekkor kezdődik szocializációjuk, ekkor tanulják meg a társadalmi együttélés, viselkedés szabályait. **P. I-né** családgondozó tanúvallomása szerint a gyermekvédelem már korábban kapcsolatban állt a felperest bántalmazó gyermek családjával, ez azonban e gyermek családba fogadásának engedélyezése volt. Az elsőfokú bíróság nem értékelte azt sem, hogy tényszerűen folyamatban volt egy védelembé vételi eljárás, amelyet azonban az első felülvizsgálatkor megszüntettek. Kérdéses az is, hogy a felperes édesapja miért **S. T.** jobbkios országgyűlési képviselőnek írt panaszos levelet; esetleg azért, mert a fiú roma származású volt? Az elsőfokú bíróság azt sem értékelte, hogy a szülei nem vitték pszichológushoz a felperest az állítólagos lelki sérülések miatt, ehelyett azzal érveltek, hogy a t-i óvoda pedagógust biztosított a felperes részére. Az óvodai jellemzés azonban utal rá, hogy a segítő pedagógiai asszisztens volt, aki a felperes mint új gyermek beilleszkedését segítette, amelyből szintén az következik, hogy a felperes nem szenvedett lelki sérüléseket. Ezt támasztja alá az is, hogy a felperes már a káresemény utáni orvosi vizsgálatot követően is vissza akart futni az óvoda épületébe, amelyet az édesapja nem engedett neki. Az elsőfokú bíróság marasztaló ítéletének alapja a gyámügyi irat, amely feltételezések alapján rögzíti a baleset körülményeit. Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes terhére róta azt is, hogy nem közölte a bántalmazó gyerek gyámjával írásban az agresszív viselkedést, ilyen jogszabályi előírás azonban nincs, intézményvezetője pedig szóban késedelem nélkül tájékoztatta a gyámot a káreseményről. A bántalmazó gyermek „körzetes”, ezért a pedagógiai szolgálat ellentétes véleményéig nem tagadható meg az óvodai felvétele. Az elsőfokú bíróság által értékeltektől eltérően nem nyert bizonyítást, hogy elmulasztotta volna egy magatartászavaros, korábban agresszív gyermek felügyeletét, másrészt a gyámügyi eljárásban sem javasolták a gyermek gyógypedagógiai iskolába történő átíratását. Utalt arra is, hogy az I. rendű alperes törvényi létszáma csupán a fenntartójának kiegészítő támogatásával biztosított, azaz az I. rendű alperes és fenntartója mindent megtett, hogy a létszámot betöltse, de még a betöltött létszám esetén is előfordul az ilyen korban kivédhetetlen baleset. Idézte a Ptk. sérelemdíjjal összefüggő rendelkezéseit és az e rendelkezésekhez fűzött kommentárt, és arra az álláspontra helyezkedett, hogy mindent megtett annak érdekében, hogy a baleset ne következzen be, amely azonban a gyermekek kora, hirtelen viselkedése miatt elkerülhetetlen volt, maga a sérülés pedig 8 napon belül gyógyult, amelyre vonatkozó orvosi igazolást közokirattal és tanúvallomással nem lehet megdönteni. A felperes továbbá nem kérte igazságügyi pszichológus szakértő kirendelését sem, melyek mind azt támasztják alá, hogy nem történt olyan negatív változás, amelyet sérelemdíjjal kell kompenzálni. Az elsőfokú eljárás során előadottakat megismételve utalt a kialakult bírói gyakorlatra, amely alapján bagatell igények esetén a sérelemdíj nem indokolt. Ismertette a képviselőjének gyakorlatában a közelmúltban befejezett kártérítési ügyet, ahol több hónapig tartó ápolásra, gondozásra szoruló, koponyaalapi törést szenvedett károsultnak ítélték 500 000 forint sérelemdíját, amelyhez képest a felperest ért sérülés bagatell. Emellett az elsőfokú bíróság kamat megfizetésére is kötelezte, azaz 2017. évi árszinten

határozta meg a sérelemdíj mértékét, amelynek ismeretében az összegszerűség különösen eltűzött. A perköltségviselés körében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül értékelte a R. 2. §-a (1) bekezdésének előírásait a megbízási szerződéssel kikötött munkadíj megítélésénél. Egyrészt az ítélet indokolása egyáltalán nem tartalmaz rendelkezést arról, hogy milyen mértékű perköltséget állapított meg, másrészt a felperes csupán megbízási szerződést csatolt, számlákat nem, így nem igazolta a gazdasági esemény megtörténte, emellett a felperes jogi képviselője az alap ügyvédi munkadíj mellett tárgyalási munkadíjakat is kért, de azok megfizetését nem igazolta. Ezért csak a R. általános szabályai szerint igényelhető perköltség. A fellebbezés kiegészítésében előadta, hogy az elsőfokú ítélet meghozatalát követően a 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelettel kihirdetett veszélyhelyzettel lényegesen megváltoztak az I. rendű alperes anyagi körülményei: a veszélyhelyzet hatására bekövetkező kormányzati elvonások miatt likviditási problémái jelentkeztek, ezért kérte másodlagosan a teljes kárnál alacsonyabb összegben mérlegeléssel megállapítani a sérelemdíjat a fenntartó megváltozott anyagi teherbíró képessége alapján, amelyhez mellékelte a fenntartó polgármesterének a megváltozott költségvetési helyzettel összefüggő nyilatkozatát. E beadványában fenntartotta továbbá, hogy a felperes nem volt felügyelet nélkül, a bántalmazó gyermek pedig vélhetően csak meg akarta őt pusztítani, a káreseményt felismerve pedig az óvónők azonnal felléptek.

- [23] A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokai alapján történő helybenhagyását. Fenntartotta az elsőfokú eljárás során előadottakat, és kiemelte, a látélet alapján tény, hogy ütés és harapásnyomok is voltak a felperesen, amelyek olyan fájdalommal jártak, hogy kizárt, hogy a felperes az első sérülés után ne sírt volna, ennek ellenére további sérüléseket volt kénytelen elszenvedni. Alaptalan az a fellebbezési hivatkozás, hogy a felperest már aznap kiiratták volna az alperesi óvodából, továbbá az I. rendű alperes vezetője szóban arról tájékoztatta a felperes szüleit, hogy a sérüléseket okozó gyermek nem első alkalommal bántalmazta a nála fiatalabb, általában „beszoktatós” kislányokat, bár ilyen brutális támadás ezt megelőzően nem volt. Hangsúlyozta, hogy az I. rendű alperesi vezető, **Zs-né Ő. K.** tanúvallomása, illetőleg a bántalmazással kapcsolatban felvett baleseti jegyzőkönyvek jelentős ellentmondásokban szenvednek, az elsőfokú ítélet pedig helytállóan utal a bántalmazó gyermeknél észlelt magatartási és egyéb nehézségekre, amelyhez képest az alperesi óvoda vezetője a gyámügyi eljárás során arról is nyilatkozott, hogy a bántalmazó gyermek korábban is hasonlóan viselkedett néhány kislánnyal. Hangsúlyozta azt is, hogy **Zs. Gy-né**, a felperesi csoport dajkaja tanúvallomásában elismerte, hogy a gyermekek felügyelet nélkül voltak, továbbá azt is, hogy vallomásának megtétele előtt megismerte a **Zs-né Ő. K.** által készített vizsgálati jelentés tartalmát. **B. Gy-né** tanúvallomása is megerősítette, hogy a gyermekek felügyelet nélkül voltak, hiszen vallomása szerint a felperes azonnal elkezdett sírni, de **Sz-né B. L.** tanúvallomása is megerősítette, hogy a felperes több alkalommal felsírt, azonban mégsem kapott segítséget. Emellett az I. rendű alperesi tanúk objektivitása kétséges, egyrészt felelősségük, másrészt az I. rendű alperessel fennálló jogviszonyuk miatt. Előadta továbbá, hogy nem túlozta el a sérülés gyógytartamát, mint ahogy a **t-i** óvoda jellemzése sem arra irányult, hogy milyen sérülések voltak a felperesen, hanem arra, hogy miként sikerült őt integrálni. A felperes rossz alvásával kapcsolatban mind a szülők, mind a nagyszülei egybehangzóan nyilatkoztak, ez pedig nem hozható összefüggésbe sem a költözéssel, sem a kistestvér születésével. **S. T.** országgyűlési képviselőnek pedig nem volt ráhatása az eljárás eredményére, az ugyanakkor sajnálatos, hogy csak az ő levele alapján indult meg az eljárás. A fellebbezési érveléstől eltérően a sérelemdíj nem eltűzött, hiszen az I. rendű alperes a működési körébe tartozó feladatának ellátása során mulasztott, ezzel a felperest veszélynek tette ki, majd őt mint vérző gyermeket nem látta el szakszerűen. A felperes szégyellte a vele történeteket, ha rákérdeztek a sérülésére, rögtön sírva fakadt, a sérülés emellett lassan gyógyult, a tényleges gyógytartam meghaladta a 8 napot, míg a lelki sérülések egy év alatt halványultak el annyira, hogy a negatív élmény már csak ritkán tör felszínre, amely nagy terhet hárított a szülőkre és a nagyszülőkre is. E hátrányok nem bagatellizálhatóak.

Álláspontja szerint a megítélt perköltség nem eltúlzott, amelyet a törvényes képviselői teljesítettek, a szerződésben meghatározott összeg pedig arányban állt a kifejtett munkával. Az ellenkérelem kiegészítésében részletesen kifejtette, hogy az I. rendű alperes nyilatkozataiban miként torzítja a tényeket (többszöri sérülést eredményező bántalmazás, a harapás utólagosan csökká váló átminősítésének, a bántalmazó gyermekkel való barátság, a seb vérzésének, a sérülés gyógytartamának, a felügyelet hiányának kérdése). Az ugyanakkor tény, hogy a felperest az óvodai tartózkodása során érte sérülés, amelyért az I. rendű alperes objektív felelőséggel tartozik. A **t-i** óvodai jellemzésnek pedig nem volt feladata a felperes sérülésének vagy lelki sérüléseinek feltárása. Az I. rendű alperesnek azonban a gyermekvédelem és annak jelzőrendszere keretein belül konkrét jogszabályi kötelezettségei voltak, de még a káresemény körülményeit sem tisztázta. A felperesről készült fényképfelvétel kapcsán tett felperesi nyilatkozatok pedig nem voltak rosszhiszeműek. Idézte a R. 2. §-ának (1) bekezdését, és előadta, hogy igazolta perköltségét, amelyet az I. rendű alperes nem tett vitássá az elsőfokú eljárás során. A költségvetési hiánnyal kapcsolatban előadottak is ellentmondásosak, mivel a megfizetendő összeg elenyésző az I. rendű alperes fenntartójának ismert költségvetési adataihoz képest, amellyel szemben az I. rendű alperes ellentétes adatokat nem igazolt, de az még akkor sem bizonyítaná, hogy maga az I. rendű alperes sem teljesítőképes.

- [24] A fellebbezés részben megalapozott.
- [25] Az ítélet tábla annyiban pontosította az elsőfokú ítélet keresetét és ellenkérelmet ismertető megállapításait, hogy egyrészt feltüntette a felperes által kért késedelmi kamat kezdő időpontját, másrészt a pontosított ellenkérelemnek (54. sorszámú beadvány 3. oldal, 56. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal) megfelelően rögzítette, hogy az I. rendű alperes nem ellenezte, hogy a „bántalmazásra” vonatkozó kitétel nélkül megállapítsák a testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jog sérelmét. Az elsőfokú bíróság ítéletben elfoglalt álláspontjától eltérően továbbá az ugyanazon fizetési meghagyás alapján mind a Gödöllői Járásbíróságon, mind a Budapest Környéki Törvényszéken (e bíróságon két ügyszámon) előterjesztett ugyanazon előkészítő irattal megindult, majd az elsőfokú bíróságra áttett ügyek ténylegesen egy ügyet jelentettek, ezért az elsőfokú bíróságon „szünetelés folytán megszűnt per” iratai valójában ezen eljárás (ugyanazon tartalommal ehelyütt is előterjesztett) utóiratai; ez az eljárási szabálysértés azonban nem érintette az ügy érdemét.
- [26] Az ítélet tábla fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú ítélet harapással elszenvedett jogsértés megtörténtének megállapításáról rendelkező részét, illetőleg a keresetét részben elutasító rendelkezést.
- [27] Az elsőfokú bíróság az ügy érdemi elbírálásához szükséges tényállást feltárta, amely alapján helytálló következtetésre jutott a felperes testi épségét és egészségét sértő magatartások meghatározása, továbbá a vonatkozásban, hogy ezért sérelemdíj illeti meg, egyrészt azonban ennek összegét túlzott mértékben állapította meg, másrészt az ítélet tábla nem mindenben értett egyet az elsőfokú ítélet indokaival sem.
- [28] Az I. rendű alperes megalapozatlanul kérte a fellebbezésben a felperes arcát ért ütésre vonatkozó megállapítás mellőzését. Előre bocsájtvá, hogy a jogsértés megtörténte és a sérelemdíj kapcsán nem volt érdemi jelentősége, hogy a felperes ütés vagy bántalmazás következtében a csúszdának történő ütdés következtében szenvedte-e el sérüléseit, a perben nem volt vitás a felperes testi épségének és egészségének megsértése, hanem csupán az, hogy a felperes azt „bántalmazás” folytán szenvedte-e el. A nem vitatott „harapás” azonban eleve bántalmazás, az pedig ugyancsak nem volt vitás, hogy a felperes a káresemény során szenvedte el a harapáson kívüli, ütésből/ütdésből eredő sérüléseit is.

- [29] Az ítélet tábla ez utóbbiak vonatkozásában az alábbiakkal egészíti ki az elsőfokú ítélet indokolását. Jóllehet a kihallgatott tanúk - vallomásuk szerint - nem látták a káreseményt, ezzel ellentétben áll az ambuláns lap (keresetlevél melléklete) anamnézise, amelyben a felperes szülei az alperesi intézményvezető (**Zs-né Ő. K.**) elmondása alapján számoltak be arról, hogy a felperest „az óvodában csoporttársa megverte, megharapta”. Emellett a káresemény napján készült I. rendű alperesi jegyzőkönyv (Egri Törvényszék 12.P.20.560/2017/9. sorszámú irat) megfogalmazása szerint „az egyik kisfiú váratlanul, minden előjel nélkül a beszoktatós kislányt megharapta az arcán és megütötte, ütlegelni kezdte, és a jobb szemöldöke fölött is megsérült. Az óvodapedagógusok azonnal közbeléptek, és leszedték a támadó gyermeket a sértettéről.” **Zs-né Ő. K.** tanúvallomása szerint pedig **Sz-né B. L.** hozta be a felperest, és mondta, hogy „a társa megharapta az arcát; a másik oldalon pedig megütötte őt; a szemöldök felett ütötte meg”, amelyet ugyanakkor annyiban pontosított, hogy későbbi kérdésére arról tájékoztatta **Sz-né B. L.**, hogy mindezt a felperes arcán lévő nyomokból következtette ki (9. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldal). Emellett **P. I-né** család gondozó arról számolt be tanúként, hogy az alperesi alkalmazottak vallomásaiban foglaltaktól eltérően úgy tudja, hogy volt szemtanúja a harapásnak, és az egyik óvónő lépett közbe, majd rántotta el a bántalmazó gyermeket a felperestől (18. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal). Ez utóbbinak megfelelően a Heves Megyei Kormányhivatal Hatvani Járási Hivatalának Gyámügyi Osztálya által megküldött iratok (24. sorszámú irat) között rendelkezésre áll az általa mint családsegítő által kiállított 2017. május 19-i környezettanulmány, amelyben rögzíti, hogy a felperes óvodástársa „több sérülést okozott a kislány arcán harapással, ütésekkel”, melyeket az óvodavezető 2017. április 26-án jelzett számára. **Zs-né Ő. K.** pedig a gyámügyi eljárás során tett tanúvallomásában ugyancsak úgy számolt be a káreseményről, hogy a felperes óvodatársa megtámadta a kislányt, „az arcán megharapta, és a szeménél talán megütötte, az óvónők egy pillanat alatt szétszedték a gyermekeket, de már ekkor látszott, hogy súlyos sérülést szenvedett a kislány”.
- [30] E kiegészítésekkel megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság jogsértő magatartás mechanizmusára vonatkozó megállapítása nem volt okszerűtlen figyelemmel az 1952. évi Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra is, ezért az I. rendű alperes fellebbezése e vonatkozásban megalapozatlan volt.
- [31] Arra ugyanakkor részben alappal hivatkozott a fellebbezésben, hogy a megítélt sérelemdíj eltúlzott.
- [32] Az elsőfokú bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felróhatóságtól független szankció (jogsértés megtörténtének megállapítása) mellett az I. rendű alperest sérelemdíj fizetésének kötelezettsége is terheli. Az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően azonban az I. rendű alperes felelőssége objektív.
- [33] A Ptk. elsőfokú bíróság által helytállóan idézett 2:52. §-ának (2) bekezdésében foglaltak szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire - különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára - a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges.
- [34] A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 59. §-ának (3) bekezdése szerint pedig az óvoda, az iskola, a kollégium, a gyakorlati képzés szervezője a gyermeknek, tanulónak az óvodai elhelyezéssel, tanulói jogviszonnyal, kollégiumi tagsági viszonnyal, gyakorlati képzéssel összefüggésben okozott kárért vétkességére tekintet nélkül, teljes mértékben felel. A kártérítésre a Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni azzal a kiegészítéssel, hogy a nevelési-oktatási intézmény vagy a

gyakorlati képzés szervezője felelőssége alól csak akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő. Nem kell megtéríteni a kárt, ha azt a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

- [35] Ez alapján az I. rendű alperes kizárólag akkor mentesült volna felelőssége alól, ha tevékenységi körén kívül eső, elháríthatatlan ok következtében érte volna károsodás a felperest. A káreseményre ugyanakkor nem vitásan az I. rendű alperes tevékenységi körével összefüggésben került sor, a káresemény oka pedig akár a korábbiakról már bántalmazóként ismert gyermek fokozott felügyeletével, akár - mint az alább kifejtettek szerint a káreseményt követően - a személyiségének jobban megfelelő csoportban történő elhelyezésével nem volt elháríthatatlan.
- [36] Mindezek pontosítása mellett az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte a mérlegelési szempontok között, hogy az I. rendű alperest mulasztás terhelte. Az elsőfokú bíróság által körültekintően értékelt bizonyítékok szerint ugyanis a bántalmazó gyermek a korábbiakban is tanúsított agresszív magatartást a felpereshez karakterében hasonló társaival szemben. Az ítélet táblája ezt azzal egészíti ki, hogy **Zs-né Ó. K.** - a perben tett tanúvallomásával ellentétben - a 2017. május 25-én megtartott önkormányzati képviselőtestületi ülésén (50/A/7. sorszámú jegyzőkönyv) is elismerte, hogy „a bántalmazást végző kisgyermek kissé agresszívebb a társainál.” A gyámügyi iratok között pedig rendelkezésre áll az általa 2017. június 19-én a gyámügyi eljárás részére készített jellemzés, amely szerint a bántalmazó gyermek „viselkedésére jellemző az óvodai szabályokkal szembeni ellenállás, a kisebb lányokkal szembeni furcsa közeledés, puszilgatás, csókolási szándékának bejelentése, majd váratlan agresszív támadása, rúgás, harapás, karmolás, amely súlyos, látható nyomokat hagy a megtámadott kislányok arcán (fogsor lenyomata, hámsérülés, vérző sebek, zúzódások). Az egyik brutálisan megtámadott kislány családja a történetek miatt még a településről is elköltözött (...) társaival gyakran verekszik (...) agresszív válik a gyermekekkel szemben, üt (...), a gyermek agresszív magatartása miatt veszélyezteti az óvoda gyermekei testi épségét”. Óvodavezetőként pedig a következőket rögzítette a 2018. június 28-án kelt jellemzésben: „agresszivitása jelentősen csökkent; mivel a támadásai elsősorban a kisebb gyermekek ellen irányultak, ezért egy olyan csoportba helyeztük szeptember 1-től, ahol csak nagyobb gyerekek voltak.”
- [37] Az elsőfokú bíróság által értékeltektől eltérően ugyanakkor nincs jelentősége, hogy az I. rendű alperes miként járt el a káreseményt követően, felelőssége ugyanis a kár megelőzésében/kialakulásában van.
- [38] Az elsőfokú bíróság továbbá igazságügyi pszichológus szakértői bizonyítás hiányában megalapozatlanul értékelte a káreseménnyel okozati összefüggésben jelentkező hátránnyal a felperes közeli hozzátartozóinak nyilatkozataiban megjelenő egyes sérelmeket (alvászavar, alkalmazkodási problémák). A felperes ugyanis az elsőfokú eljárás során határozottan nyilatkozott arról, hogy szakértői bizonyítást nem kíván folytatni a perben (nyilatkozata szerint már a **t-i** óvodában jelzettek szerint biztosítható pszichológus szakértői vizsgálat is okafogyottá vált - 48. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal), amely nélkül ugyanakkor nem állapítható meg ítéleti bizonyossággal, hogy e sérelmek a személyiségi jogsértéssel állnak-e okozati összefüggésben, vagy a felperes személyiségéből/adott életrészekből személyiségfejlődéséből, esetleg más körülményekből fakadtak-e (költözés, testvér születése, óvodakezdés nehézségei). Ezért a káresemény lelki megterhelő hatása csak a köztudomásúlag ismert (1952. évi Pp. 163. §-ának (3) bekezdése) mértékben volt elfogadható. Az ugyanis a korai gyermekkorúak szocializációjával időnként együtt járó tettelegesség ellenére is köztudomásúlag ismert, hogy a 3 éves korban az arcon elszenvedett harapásból és ütésből (ütődésből) származó sérülés átélése, a fájdalmak mellett átmenetileg (néhány hétig) lelki megrázkódtatást, a mindennapokban pedig kellemetlenségeket

(szégyenérzet, gátlások, bizalomvesztés) okoz. Az elsőfokú bíróság által értékeltekkel szemben jóllehet a **t-i** T. Ó. és B. pedagógiai jellemzése (43. sorszámú irat) szerint a felperes csendes, félénk, ugyanakkor már a 2017. májusi kéthetes beszoktatása során készített jellemzés szerint is az udvaron felszabadultan játszott, homokozott, futkározott az általa ismert gyermekekkel, később pedig egyre inkább nyitott a többiek felé is.

- [39] Az ítélet tábla ugyanakkor figyelemmel volt arra is, hogy bár a káresemény napján készült ambulánslap 8 napon belül gyógyulóként írta le a felperes sérüléseit, a családsegítőként őt 2017. május 3-án meglátogató **P. I-né** is észlelte a felperes arcán, szeme környékén és homlokán a sérüléseket, pontosító kérdésre pedig úgy válaszolt, hogy „elképzeltető, hogy a látvány felzaklatott” (18. sorszámú jegyzőkönyv 3. és 7. oldalain rögzített tanúvallomás), amely alapján megállapítható, hogy a sérülés nyomai mintegy két hétig voltak láthatóak.
- [40] Az elsőfokú bíróság ugyanakkor kellő indok nélkül értékelte, hogy a személyiségi jogsértés „a felperes családtagjainak többletkiadást jelentett”, a sérelemdíj ugyanis (eltérően a Ptk. 2:53. §-ában szabályozottaktól) az immateriális sérelmeket kompenzálja.
- [41] Hasonló megrázkódtatásként - ismert bírói gyakorlat hiányában - az állat által okozott harapások állíthatók párhuzamba, amely bírói gyakorlatot jól szemlélti a Debreceni Ítélet tábla Pf.I.20.568/2018. szám alatt hozott ítélete, amelyben olyan kutyaharapást átélt személy részére ítélték meg 500 000 Ft sérelemdíjat, akinél idegi sérülés és igazolt pszichés károsodás is visszamaradt, míg a Kúria a Pfv.III.20.830/2016. számú ügyben hozott ítéletében olyan kutyaharapáson átesett károsultnak ítélt meg 1 100 000 Ft-ot, akinél a káresemény 15% mértékű munkaképességcsökkenést okozott.
- [42] Az ítélet tábla ezért figyelemmel a fent kifejtettekre és az elsőfokú bíróság által egyebekben helytállóan mérlegelt körülményekre 150 000 Ft összegben találta indokoltnak a sérelemdíj mértékét.
- [43] Alaptalan volt ugyanakkor az I. rendű alperes másodlagos fellebbezési kérelme a sérelemdíj mértékének enyhítésére.
- [44] A Ptk. 3:406. §-a értelmében ugyanis az államháztartás részét képező jogi személyt a polgári jogi jogviszonyból fakadó kötelezettsége költségvetési fedezet hiányában is terheli.
- [45] Az ehhez fűzött miniszteri indokolás szerint a polgári jogi kötelezettségek fennállta és mértéke szempontjából közömbös az, hogy a kötelezett rendelkezik-e a kötelezettség teljesítéséhez szükséges forrásokkal, illetve ezeket a forrásokat hogyan fogja megteremteni. Ez az egyébként költségvetési rendben gazdálkodó jogi személyekre is érvényesülő követelmény. Egy ilyen szerv nem vitathatja egyébként fennálló polgári jogi kötelezettségét csak azon az alapon, hogy a kötelezettségvállalásnak esetleg nem volt meg a költségvetési fedezete. Ezt a magánjogi jogviszony alanyának olyan belső ügyeként kell kezelni, ami a jogviszony egyéb alanyaira nem lehet kihatással.
- [46] Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 3. §-ának (1) bekezdése szerint pedig az államháztartás központi és önkormányzati alrendszerből áll, míg a (3) bekezdés a) és e) pontjai szerint az államháztartás önkormányzati alrendszerébe tartozik a helyi önkormányzat és az általa irányított költségvetési szerv.

- [47] Ugyanígy a bírói gyakorlat is régóta egységes abban, hogy a szűkös költségvetési források önmagukban nem szolgálhatnak a felelősség alóli kimentési okként (Kúria Pfv.IV.21.344/2015/6. számú ítélet).
- [48] Az I. rendű alperes alappal sérelmezte az elsőfokú perköltség meghatározását is.
- [49] Előrebocsátva hogy az ítélet indokolása a fellebbezésben foglaltaknak megfelelően hiányos a perköltség levezetése körében, az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy a felperes becsatolta a jogi képviselőjével kötött megállapodást (21/F/1.), ez alapján nem a R. 2. §-a (1) bekezdésének a) pontjára, hanem a 3. §-a (2) bekezdésének a) pontjára (pertárgyérték 5%-a) utalt az ő esetében is, bár a számításnál vélhetően a megállapodásban rögzített 250 000 Ft + áfa összeget vette figyelembe.
- [50] A R. 2. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint az ügyvéd által képviselt fél ügyvédi költségként a fél és az ügyvéd között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött munkadíj, valamint a b) pontja alapján a fél által ügyvédje részére költségtérítésként megfizetett indokolt készkiadások együttes összegét számíthatja fel.
- [51] E jogszabályhely - ellentétben az I. rendű alperes fellebbezési érvelésével - csupán a perköltség költségtérítés része vonatkozásában írja elő annak megfizetését, ilyen feltétel nincs az a) pontban szabályozott ügyvédi munkadíj esetében.
- [52] Az ítélet tábla mindezekre és a megváltozott pernyertességi arányokra figyelemmel az alábbiak szerint állapította meg az elsőfokú perköltséget. Bár a felperes által kért marasztalás összegének megfelelően 900 000 Ft volt a pertárgy értéke, azon belül azonban virtuális pertárgyértékként jelentkezett a testi épséggel és egészséggel összefüggő megállapításra (meg nem határozható pertárgyérték: 600 000 Ft), a képmáshoz való joggal kapcsolatos megállapításra (600 000 Ft) és a sérelemdíjban történő marasztalásra (900 000 Ft) vonatkozó kereseti kérelem: együtt 2 100 000 Ft. Ebből a felperes pernyertessége 36 % mértékű (1 megállapítás = 600 000 Ft + 150 000 Ft sérelemdíj = 750 000 Ft), az I. rendű alperesé 64 % (1 megállapítás = 600 000 Ft + 750 000 Ft sérelemdíj), ezért az 1952. évi Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján ezen arányban voltak jogosultak felszámítani a perköltségüket. A felperes a pert megelőző fizetési meghagyásos eljárás során 27 000 Ft közjegyzői eljárási díjat fizetett meg, jogi képviselőjének munkadíja pedig a megbízási szerződésben (21/F/1.) foglaltak szerint a per jogerős lezárásáig 250 000 Ft + áfa. A felperes fellebbezési ellenkérelméhez csatolt számlán és az ellenkérelem kiegészítésében feltüntettek szerint azonban a felperes képviselője nem köteles áfa fizetésére, ezért az ítélet tábla a teljes eljárásra 250 000 Ft ügyvédi munkadíjat vett figyelembe. A fellebbezési ellenkérelemben foglaltak szerint ebből a másodfokú eljárás díja 90 000 Ft, azaz az elsőfokú eljárás megbízási díja 160 000 Ft. A felperes oldalán így összességében felmerülő 187 000 Ft (27 000 Ft + 160 000 Ft) a pernyertességének arányában (36%) 67 320 Ft I. rendű alperesre hárítható perköltséget jelent. Az I. rendű alperes oldalán a R. 3. §-a (2) bekezdésében a) pontja alapján (áfa mentesen) 45 000 Ft ügyvédi munkadíj merült fel, amely pernyertessége alapján (64 %) 28 800 Ft felperesre hárítható perköltséget jelent. Az ítélet tábla a kettő különbözeteként 38 520 Ft-ra szállította le az I. rendű alperest terhelő perköltséget.
- [53] Az ítélet tábla a kifejtett okok miatt részben megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján, és a sérelemdíjat 150 000 Ft-ra, az I. rendű alperest terhelő perköltséget 62 820 Ft-ra szállította le, egyebekben az ítéletet helyben hagyta, egyben a rendelkező részben összességüként is meghatározta a felek költségkedvezménye folytán az állam által viselt illetéket.

- [54] A fellebbezés pertárgyértéke 750 000 Ft volt, amely ugyanakkor a fent rögzített pertárgyérték számítás szerint magában foglalt 1 megállapítással összefüggő (600 000 Ft) és egy sérelemdíjjal összefüggő (750 000 Ft) fellebbezési kérelmet: ebből a felperes pernyertessége (1 megállapítás + 150 000 Ft sérelemdíj = 750 000 Ft) 55%, míg az I. rendű alperes pernyertessége (600 000 Ft sérelemdíj) 45% mértékű. A fentiek alapján a felperes oldalán 90 000 Ft másodfokú perköltség merült fel, amely ezen 55% arányban 49 500 Ft I. rendű alperesre hárítható perköltséget jelent, míg az I. rendű alperes oldalán 18 750 Ft ügyvédi munkadíj merült fel a R. 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján, amely a pernyertessége (45%) arányában 8 438 Ft felszámítható perköltséget eredményez. A kettő különbözeteként az I. rendű alperest 41 062 Ft másodfokú perköltség.
- [55] A feleket megillető költségkedvezmény miatt az állam viseli a fellebbezési illetéket a Kmr. 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján.

Debrecen, 2020. június 23.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-